

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

СТАНОВИЩЕ

Вх. №: 153-03-71/20.06.2011 г.

ОТНОСНО: **Обобщен годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет и за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет за 2010 г., № 111-00-4, внесен от Висшия съдебен съвет на 28.05.2011 г.**

На заседание, проведено на 15.06.2011 г., Комисията по правни въпроси разгледа Обобщен годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет и за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет за 2010 г., № 111-00-4, внесен от Висшия съдебен съвет на 28.05.2011 г.

На заседанието присъстваха: проф. д-р Анелия Мингова – представляващ ВСС, г-н Божидар Сукнаров – председател на Комисия по правни въпроси към ВСС, г-н Цони Цонев - председател на Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията” към ВСС, г-н Георги Шопов - председател на Комисия по предложенията и атестирането на съдии, прокурори и следователи към ВСС, г-н Пламен Стоилов - председател на Комисия по изпълнение на мерките за организацията на работата в съдилищата и прокуратурата по делата с особено обществен интерес към ВСС, г-жа Ана Караиванова – главен инспектор на Инспектората към ВСС и г-н Ясен Тодоров – инспектор към ИВСС.

Докладът беше представен от представляващия ВСС проф. д-р Анелия Мингова. Бяха очертани основните акценти в дейността на Висшия съдебен съвет през 2010 г., както и констатациите, свързани със структурата, функциите и обхвата на Висшия съдебен съвет. Представена бе подробна информация за работата на ВСС по отделните дейности, осъществявани чрез Постоянните му комисии, като бяха очертани приоритетите, изводите и препоръките, свързани с кадровата дейност, бюджета, дейността по правни въпроси и международното правно сътрудничество.

Информацията, свързана с дейността на Инспектората към ВСС бе представена от Главния инспектор г-жа Ана Караиванова. Подчертано бе, че дейността на Инспектората постига общ дисциплиниращ ефект по отношение на бързината, прозрачността и ефективността на работата на съдебната система, каквато е и оценката на Европейската комисия за изминалия период в Междинния доклад от м. февруари 2011г. до Европейския парламент и до Съвета, относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка. Отбелязани бяха както добрите практики, така и негативните тенденции, констатирани при проведените през 2010 г. планови, тематични, контролни проверки, инцидентни проверки при самосезиране и проверки по сигнали. В заключение бяха изложени основните изводи от цялостната дейност на ИВСС.

Обобщеният годишен доклад е структуриран в отделни раздели и съдържа констатации за цялостната дейността на Висшия съдебен съвет и Инспектората през годината.

През отчетната 2010 г., четвъртата година от членството на България в Европейския съюз ВСС е осъществявала дейността си в условията на динамично законодателство, финансови рестрикции, засилени международни контакти и обществен и медиен интерес към работата на съдебната система.

Във връзка с основните дейности на ВСС за кадровото и финансово обезпечаване на работата на съдебната система през 2010 г. е констатирана особена активност в дейността на Етичната комисия.

По предложение на Комисията по предложенията и атестирането през 2010 г. ВСС се е произнесъл общо по 1542 предложения за повишаване в ранг, по 715 – за провеждане на атестиране с оглед придобиване на несменяемост и 227 предложения за периодично атестиране, като са разгледани 79 молби за освобождаване от длъжност и 81 предложения за поощряване на магистрати. ВСС е провел общо 195 избора за заемане на длъжността „административен ръководител” и „заместник административен ръководител” в органите на съдебната власт. Съгласно последните изменения в ЗСВ, Комисията има нов законов регламент, но в доклада се отбелязва, че работата ѝ в тази структура е практически трудно осъществима поради значителния брой общи и принципни въпроси, които се разглеждат и решават по същество от ВСС.

Комисията „Бюджет и финанси” е провела 56 заседания и изразила становища по предложения на административните ръководители във връзка с щатната численост, по запитвания и жалби, предложения за безвъзмездно предоставяне на материални активи и др.

Правната комисия на ВСС е провела общо 45 заседания. Дейността ѝ е била свързана с решаване на съществени организационни въпроси, изготвяне на указания и препоръки до председателите на постоянните комисии към ВСС, относно отчетните им доклади, актуализиране на конспектите за конкурсни изпити на младши съдии и прокурори, изработване на проекти за становища по 21 законопроекта на Народното събрание и нормативни актове на Министерски съвет и отделни министерства. Изработени и приети са промени във Вътрешните правила за провеждане на процедури по възлагане на обществени поръчки в администрацията на ВСС, Вътрешните правила на ВСС за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма и достъпа до обществена информация. Комисията е изразила становища по дела, образувани пред Конституционния съд, по които ВСС е конституирана като заинтересована страна, както и по дела със значим обществен интерес.

През 2010 г. към ВСС е конституирана комисия за взаимодействие с Инспектората към ВСС, която разглежда и приема актовете за резултатите от извършените проверки от Инспектората. Тази дейност от 2010 г. е извън обхвата на правомощията на Комисията по правни въпроси за разлика от предходните години. Изготвени са 28 становища, които в сравнение с 2009 г. са били 29 на брой.

Във връзка с правомощията на Комисията „Международно правно сътрудничество“ представители на ВСС са участвали в редовните срещи и конференции на Съвета за регионално сътрудничество в Югоизточна Европа, както и в семинар на Организацията за сигурност и сътрудничество „Засилване на независимостта на съдебната система и обществения достъп до правосъдие“. По отношение на международните дейности и мрежи на сътрудничество, в доклада си ВСС е очертал общи констатации и препоръки, като е подчертано, че понастоящем ВСС не реализира реално в пълнота управленските си правомощия и липсва общ стратегически план за международна дейност на съдебната власт в цялост и в частност на ВСС.

Основната дейност на Комисията "Професионална квалификация, информационни технологии и статистика" през 2010 г. е незабавното публикуване на съдебните актове на интернет – страницата на съответните съдилища, съгласно чл. 64 от ЗВС и Графика за неотложни мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт за изпълнение на показателите за напредък в областта на съдебната реформа. През 2010 г. са извършвани ежемесечни проверки за навременното и пълно публикуване на съдебните актове. Във връзка с поредния мониторингов доклад за напредъка на България в областта на вътрешния ред и правосъдие и в изпълнение на Графика за неотложни мерки и действия, Комисията е изисквала от административните ръководители на съдилищата в страната да предоставят информация, относно изпълнението на дадените указания и възложени задължения. На база на докладите е изготвен общ доклад за публикуването на съдебните актове на интернет – страницата на съдилищата.

През 2010 г. Комисията по съдебна администрация е провела 40 заседания. По предложение на Комисията са отпуснати 33 нови щатни бройки в по-голямата си част за най – натоварените съдилища в страната – Софийски градски съд – 13 щ. бр. и Софийски районен съд – 15 щ. бр. и намалена щатната численост в някои административни, окръжни и районни съдилища. По приетата през 2009 г. Програма за повишаване квалификацията на съдебните служители през отчетната година са проведени 13 бр. обучителни семинари.

Основните приоритети през 2010 г. в дейността на Комисията „Професионална етика и превенция на корупцията“ са били реализирането на мерките и дейностите, заложи в Стратегията за борба с корупцията и Програмата за нейното изпълнение, срочно и качествено решаване и произнасяне по жалби и сигнали на граждани и юридически лица, изразяване на принципни становища от етичните комисии по места при атестиране на магистрати и др. Изготвен е анализ за изпълнението на мерките, предвидени в Стратегията, като предстои изготвяне на план с конкретни отговорници и срокове за тяхното изпълнение за 2011-2012 г.

През 2010 г. в дисциплинарната комисия са разгледани общо 192 бр. дисциплинарни преписки. От сравнителния анализ за периода 2007 г. – 2010 г. е отбелязано значително увеличение на дисциплинарните производства, образувани за накърняване престижа на съдебната власт и нарушаване правилата на професионалната етика през 2009 г. – 83 бр. и намаляването им

през 2010 г. – 39 бр. Като основания за ангажиране на дисциплинарна отговорност преобладават нарушения, изразяващи се в неизпълнение и/или забавяне изпълнението на служебните задължения и действия, нарушение на правилата на професионалната етика и/или уронващи престижа на съдебната власт. През периода са приключени общо 49 дисциплинарни производства, образувани и през предходни години.

През 2010 г. ВСС е разгледал общо 32 заповеди на административни ръководители за налагане на наказания „забележка” и „порицание”, потвърдени са: седемнадесет наложени наказания „забележка” и девет наложени наказания „порицание”.

Комисията по изпълнение на мерките за организацията на работата по делата от особено обществен интерес е провела 31 заседания.

Независимо от отчетените добри резултати в доклада се отбелязва, че административните ръководители не познават детайлно работата по делата с висок обществен интерес в съответните райони, като се препоръчва председателите на апелативните съдилища и прокуратури да осъществяват много по – непосредствен контрол, при необходимост да правят проверки по хода на конкретни дела, да изискват периодично аналитични доклади от ръководителите на окръжно и районно ниво по отношение на специфичните фактори, забавящи наказателния процес – проблеми с експертизите и вещите лица, с отсъствия поради заболяване и с призоваването.

През отчетната година Комисията за установяване и предотвратяване на конфликт на интереси при ВСС е провела 41 редовни заседания, на които е разгледала 638 декларации по чл. 12 от ЗПРКИ. Разгледани са 24 сигнала, съдържащи твърдения за наличие на конфликт на интереси по отношение на общо 23 магистрати, от които 14 съдии и 8 прокурори, три от сигналите са анонимни и за тях не е образувано производство по чл. 25, ал. 1 от закона. Изводите, които са изложени в доклада, показват, че както и през изминалата 2009 г. сигналите се подават предимно от страни по дела срещу магистрати, които разглеждат техните спорове.

Към ВСС през октомври 2010 г. е създадена Комисия за определяне на качествени показатели за натовареност на магистратите, като акцент в дейността ѝ се отбелязва подобряване качеството на правосъдието, важна част от което е адекватната оценка на натовареността на съдиите и на отделните съдилища.

През 2010 г. в Комисията за изготвяне на анализ и последващи действия по препоръките на ИВСС са постъпили, разгледани и анализирани актове с резултати от извършени проверки на ИВСС от апелативни райони В.Търново, Бургас, Варна и София. На всяко тримесечие Комисията е изготвяла анализи на обобщените резултати по наказателни, граждански и търговски дела, на база на които се осъществява обратната връзка между ВСС и органите на съдебната власт.

През отчетната година Инспекторатът към ВСС е приключил всички комплексни планови проверки на съдебните органи на територията на цялата страна. Проведени са три планови проверки в апелативни райони – Варна, Пловдив и София. Комплексни планови проверки по граждански и търговски

дела са извършени на територията на Софийски апелативен район в шест окръжни съдилища и в СГС, в 27 районни съдилища и Софийски районен съд. Комплексни планови проверки по наказателни дела са извършени в Апелативен район – гр. Варна в общо 13 съдебни органа и в Апелативен район – гр. Пловдив в общо 23 съдебни органа. При извършените проверки в съдилищата по граждански, търговски и наказателни дела са констатирани положителни тенденции, добри практики, но е негативни тенденции. В прокуратурите и следствените служби към ОП в хода на проверките също са констатирани както положителни, така негативни тенденции, подробно изложени в представения обобщен годишен доклад. Извършени са общо 7 броя тематични и 13 броя контролни проверки, последната въведена като нова форма на отчетност и контрол на органите на съдебната власт.

По статистика през отчетната година в Инспектората са постъпили 1509 броя сигнали, работата по 1656 сигнала, в това число и останалите от предходната година е приключила. Изпратени са 30 броя сигнали по чл. 54, ал.1, т.5 и т. 7 от ЗСВ до компетентните съдебни и други държавни органи.

Особено внимание в доклада се обръща на мерките за санкциониране на корупцията и търговия с влияние, укрепването на административния капацитет, дисциплинарните функции, противоречивата съдебна практика, на действията, последващи констатациите на ИВСС, взаимодействието с ВСС, проблемите на дисциплинарната практика, поощренията и международното сътрудничество и др. Отчетена е и активната международна дейност на Инспектората през изминалата година.

В последващата дискусия по Доклада участие взеха народните представители Искра Фидосова, Емил Радев, Юлиана Колева и Димитър Лазаров.

Бяха поставени въпроси, свързани с предприетите мерки за структурни промени, намаляване броя на администрацията във военните съдилища и преразпределяне на ресурсите към други съдилища. На дебат бе поставена темата за големия брой незаети щатни бройки и необявяването на конкурси през изминалата годината, като бе препоръчано да не се чака решението по обжалване на проведените конкурси, с цел да не се блокира работата на съдебната система. Внимание в дискусията бе отделено и на делата с особен обществен интерес и работата на административните ръководители по тях, с оглед по-детайлно запознаване и контрол по тези дела. По отношение на тях, бе поставен въпрос изготвят ли се анализи от административните ръководители по тези дела и в каква периодичност, с цел обобщаване на изводите на база събраната информация. Препоръчано бе да се намери механизъм за анализиране фактологията на делата, с цел създаване на ясна и отчитаща се съдебна система. Във връзка с атестирането на магистратите бе поставен въпрос вземат ли се под внимание: сроковете за решаване на делата, резултатите от обжалването, потвърждаването и отмяната на постановените присъди, както и анализират ли се от ВСС делата приключили с оправдателни присъди.

След проведената дискусия и обсъждането на доклада, Комисията по правни въпроси направи следните констатации:

Представеният обобщен годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет и за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет за 2010 г. съдържа подробна и аналитична информация. ВСС е направил анализ на база статистическите данни за 2010 г., като е формулирал изводи, препоръки, както конкретни мерки при констатиране на отделните пропуски и нарушения.

Комисията по правни въпроси отправя следните препоръки:

1. ВСС да продължи работата си за справяне с корупцията и противодействието срещу нерегламентираното влияние във и върху съдебната система.
2. ВСС да положи усилия за обективното оценяване на работата на магистратите с цел недопускане неточности при атестирането.
3. ВСС да реализира в пълнота управленските си правомощия по отношение на международните дейности и мрежи на сътрудничество.
4. ВСС да следи за недопускане на противоречивата практика по дисциплинарните производства.
5. Инспекторатът към ВСС да продължи резултатните си усилия при проверките за добро администриране и сръчност на делата в съдебната система. Да продължи работата си по обобщаване на противоречива съдебна практика и инициира предложения за тълкувателни решения на общите събрания на ВКС и ВАС.

В края на дискусията Комисията по правни въпроси гласува единодушно със 17 гласа „за” и прие Обобщен годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет и за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет за 2010г., № 111-00-4, внесен от Висшия съдебен съвет на 28.05.2011 г. и предлага на Народното събрание проект на решение за приемането му.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ:

ИСКРА ФИДОСОВА